

BÍBLIUBÓKUR

APOSTLASOGAN OG HINI
ALMENNÚ BREVINI

Umsett hefur J. Dahl. Felagið Varðin.
Tórshavn 1928. 138 bls. Prísur 4 kr.
(Límir Varðans fáu bókinu fyrri 2 kr.)

Nú til jóla kom henda nýggja bókin »Apostlasagan og hini almennu brevini« út, og hon munar nógv, tá hon verður legd aftrat teimum biblíubókunum, sum vit frammanundan eiga á móðurmáli okkara. Innihaldið í henni er:

1. Apostlasagan.
2. Hitt almenna brev Jákups.
3. Hitt fyrsta almenna brev Pæturs.
4. Hitt seinra almenna brev Pæturs.
5. Hitt fyrsta almenna brev Jóhannesar.
6. Annað brev Jóhannesar.
7. Triðja brev Jóhannesar.
8. Hitt almenna brev Judasar.

Tey eru ikki fá, sum gleða seg hjartaliga hvørja ferð J. Dahl próstur sendir eina nýggja biblíu-tyðing út millum manna; tey eru von at hava hesar feroysku tyðingarnar til dagligan heimallestur, og sjálvandi fegnast tey tí fyri, at meir og meir verður at velja í. Líkaleiðis gleða tey seg yvir at siggja og hoyra, hvussu væl okkara feroyska mál er ført fyrri at bera fram hinar heilagu tekstirnar og hvussu vakur og lagaligur búni tað er fyrri tær hugsanir og hendingar, ið frá er sagt. Allramest gleða tey seg yvir, at hin mikla og hjarta hugsjónin nærkast meir og meir: *Bibían í heilum lítið á feroyskum máli!*

Vit vita bert gott at siga um hesa tyðingina; hon er málsliga lík teimum, ið áður eru komnar, og eyðsæð er, at tær allar eru komnar frá sama manni. J. Dahl próstur hevur sagt um mál okkara, at hóast tað ofta er illa viðfarið, blandað við útlendskum orðum og bringlað av lagi, so er tað kortini ikki sjaldan at hoyra tað reint og vakurt og í so fullkomnum formi, at tað ikki tørvar at smæst fyrri at koma inn í Guðs hús til at bera fram tøk og lovsong til Harrans. At hetta er satt, hevur prósturin ofta haft høvi til at prógva, og henda tyðing sum vit her hava fyrri okkum prógvar tað sama. Her er nú skapaður ein feroyskur málformur, sum vit kunnu kalla biblískan og kirkjuligan. Ikki so at skilja, at hesin málformur skuldi verða ódrývis enn vanligt feroyskt mál og eyðkendur burtur úr tí, nei; men hann er ein grein av vanligum dagligum máli, og hann hevur fingið dām av tí háborna endamáli, sum hann er tenari hjá. Her sást gjølla, hvussu smidligt móðurmál okkara er, og hvussu frálík gróðrallikindini eru hjá tí, tað ið skilamenn nýta tað.

Av teimum skriftunum, sum eru í hesari bók, er Apostlasagan nógv størst, og tær søguligu frágreiðingarnar, sum í henni eru, eru hugtakandi. Vit nevna ferðina hjá Paulusi, ta hann sum fangi fór sjóleiðina til Rómaborgar, og teir hittu ódnarveður á havinum; ivalessi munnu Føroyingar, sum altíð hava bakst á sjónum, og sum í skaldskapi sínum altíð hava lívað í hugsanini um havvið og í øllum tí, sum á havinum kann henda, vera sera væl forir fyrri at njóta hesa frásögn.

Símun av Skarði.

Frá útheiminum.

8 Timers Arbejdsdag í Østen.

Et af de Spørgsmaal, som har forvoldt store Vanskeligheder, naar man diskuterer Gennemførelsen af 8 Timers Dagen, er de orientalske Landes og Østens Stilling til Kravet. Men nu meddeles fra Kina, at den kinesiske Nanking-Regering har foreslaet Indførelsen af en ny Lov, der fastsætter Arbejdstiden for alle Arbejdere til 8 Timer i Dagnet. Desuden forbyder Loven Fabrikarbejde for Børn under 14 Aar og Natarbejde for alle Kvinder og unge Mennesker fra 14 til 18 Aar.

Siden 1923 har der eksisteret en Lov i Peking om disse Forhold, men den har aldrig været gennemført og respekteret paa Grund af de ustabile politiske Forhold. Det vil blive interessant at se, i hvor høj Grad det vil blive muligt at føre Nanking-Regeringens Lov ud i Praksis. Nanking-Regeringen har Magten i fire af de østkinesiske Provinser og Centralkina inklusive Shanghai, hvor Arbejdsforholdene som bekendt er ganske frygtelige for de Indfødte. Derimod har Nanking-Regeringen ingen Kontrol over de sydlige Provinser inklusive Kanton.

Man maa lade den dansk Regering, som fremdeles saboterer og boykotter det internationale Arbejdsbureau's Konventioner, ogsaa Washingtonkonventionen om 8 Timersdagen, at den har Held til at placere Danmark i en smuk Stilling som Nummer 1 fra neden.

Mexicos nye Præsident og Arbejderbevægelsen.

Som bekendt traadte Præsident Calles, der var nær knyttet til den mexikanske Arbejderbevægelse, for kort Tid siden tilbage, og hans Efterfølger som Præsident blev Senator Gil. Der er nu opstaaet en alvorlig Konflikt mellem Louis Morones, Chefen for de samvirkende mexikanske Fagforeninger og Tidligere Arbejdsminister, og den nye Præsident. De samvirkende Fagforeninger har anmodet alle deres Medlemmer, som indtager Pladser i den nuværende Regering, om at nedlægge deres Poster, ligesom Arbejdernes Repræsentanter er trukket tilbage fra en Konference mellem Arbejdere og Arbejdsgivere, som Præsident Gil har indkaldt.

Der er med andre Ord opstaaet partiel Ministerkrise i Mexico.

I Kredse i Amerika, som er interesseret i Mexico, hævdes det, at Præsident Gil, har provokeret Konflikten, da han nærer Ønsker om, at indføre nogle Diktaturmetoder a la Mussolini med Hensyn til forskellige Arbejdsforholdsmaal, og han har udstedt forskellige Forordninger herom, uden at disse har været forelagt den mexikanske Arbejderbevægelse.

Præsident Gils Forordninger lægger endog ikke Skjnl paa, at de til en vis Grad skal have til Hensigt at undertrykke og umuliggøre de samvirkende Fagforeningers Arbejde med Magt om fornødent.

De Folk, Præsident Gil støtter sig til, er en Gruppe Deputerede i det mexikanske Kammer, som er i Opposition til Arbejderpartiet, Fagforeningerne og den af Præsident Calles' hidtil førte Politik. Man har startet en Smudskkampagne og udspredd allehaande

Rygter om, at Calles og hans Ministre samt en Bunke Medlemmer af Arbejderpartiet har udnudt deres Stillinger under Calles' Regime til personlig Fordel.

Situationen synes at være meget spændt. Der har faktisk i 3 Uger været fuldkommen Censur. De samvirkende Fagforeninger har udsendt et Manifest om, at de til det yderste vil kæmpe imod Præsident Gil og hans nye Politik. Og Præsident Morones har udtalt, at man vil staa fast paa sine Rettigheder til det sidste.

Indien.

England faar atter travlt i Indien. Den indiske Nationalkongres har nemlig med stort Flertal vedtaget en af Gandhi udarbejdet Resolution, som har vakt den største Opsigt. Resolutionen erklærer, at man giver den britiske Regering en Frist paa 12 Maaneder til at udarbejde en Forfatning for Indien, svarende til den, som andre britiske Kronlande har. Indien vil være et ligeberettiget Led i det britiske Imperium, men forbeholder sig samtidig Ret til et arbejde videre for sin fulde Uafhængighed.

Med 1350 Stemmer mod 973 forkastede Kongressen et Forslag om at kræve fuldt Selvstyre lige med det samme, men Vedtagelsen af Gandhis Resolution betragtes alligevel som en stor Sejr for de yderliggaaende Partier.

Vedtagelsen betyder nemlig et aabent Skridt mod Simons-Kommissionen, som i Øjeblikket undersøger Mulighederne for indiske Forfatningsreformer. Og det er en Forudsætning, at saafremt Engländerne ikke gaar ind paa Resolutionens Krav, vil man fra indisk Side iværkssette en vældig passiv Modstand mod det britiske Styre efter Gandhis Principer. Det vides ogsaa, at Gandhi har gjort et stort Arbejde for at tilvejebringe en Forsoning mellem de uenige Muhammedanere og Hindu'er for derigennem at give de indiske Krav mere Vægt.

Det ender nok med, at Mr. Baldwin maa have en ny Kommission, godt udrustet med Maskingeværer og Giftgas, udsendt til det urolige Land, hvis man da vel at mærke ikke vil idømme Reformer.

Amerika.

Aaret 1928 har været et godt Aar for de amerikanske Fagforeninger. Fremgangen i Medlemstal har været 250,000, dernæst har det lykkedes efter 5 Aars Konflikt at faa Overenskomst med Chicago og Alton Jernbanerne. Sidst, men ikke mindst, er de første Skridt til Oprettelsen af et Arbejdsløshedsfond indledet.

England.

De engelske Fagforeningers Aarsberetning fortæller, at 1928 har været det værste Aar, Arbejderne har oplevet. Med ca. 2 Millioner Arbejdsløse har Aaret været et alvorligt Kriseaar. Tabet af Medlemmer paa Grund af Nød beløber sig til 300,000. Heraf er 107,000 Minearbejdere.

Hvis ikke Aaret 1929 bringer andre Mænd til Styret i England, vil store Dele af Arbejderne synke ned til et forferdeligt Sulte- og Pjalteproletariat.

Polen.

Det er lykkedes at gennemføre en Lov, der forbyder alt Natarbejde i Tekstilindustrien. Loven traadte i Kraft 1. Januar.

Palæstina.

De jødiske socialistiske Fagforeninger i Palæstina har sendt Davis Bloch til Amerika med den Opgave at indsamle Penge til det store Oplygningsarbejde, jødiske Arbejdere foretager i det nye Land.

Pappir, ið fykur.

Ein ungur Havnarmaður hevur sent okkum hesa yrking um ósiðin, ið fólk hava, bert at blaka og tveita pappir og pakkur í gotunum, tá ið tað góða er etið úrinnan. Vit geva tí unga yrkjarinum viðhald, tí hetta er eitt óskil, sum bert kann botast, við at fólk ónsað eitt sindur eftir sjálvi, og býarstjórn ymsastaðni í býnum setur upp kurvar ella kassar til at tveita, ikki bert pappir og pakkur, men eisini banan-, appelsin- og súr-eplaskól i.

Bláðst.

Fýkur um gotir og strátir pappir, skitið og vát, sum leggst har, ið runuvatn vætir og esjar, sjálvt um tað er tætt. Chokuláta og drops væl smækka, ið mussaskóði mýtur á, tóm kræmarhús og pakkur so fáka til og frá.

Hin stóri býurin krevur, at ikki bert býarstjórn umsjón við reinteika hevur, men eisini vaksin og børn mega altíð ónsað eftir, hvat á goturnar verður tveitt, er tá av góðgæti mettur: tveitt ei pakkun alt fyrri eitt.

Væl pakkarnir eru til nytta at goyma góðgæti í, hví skúla teir tá slíkum skitti liggja og bloytast í, tá ið góðgæti er etið? Nei, fríka heldur tín bý, lat ei marglætt gerast til leti og tá gloymur ta nýfóddu tíð.

So ber hin nýfódda tíðin boð um reinteika og ans fyrri øllum, ið fríka kann býin, huvuðstáð Føroyalands: Lat ikki pappir og pakkur slóast um goturnar, so eingin á sovróðri traðkar, og trygt setur goturnar.

Tveitt ikki pappir á vegin, bæði ferðafólk og tú verða fegin, og gota gerst snottalig og smegin. Br.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Vanlukka við havnaverksarbeiðini.

Miðvíkudagin í seinastu viku hendi stór vanlukka við havnaverksarbeiðini í Havn, ið tykist at skula fara at kosta einum úrgum giftum manni lívið.

Nakrir menn høvdu til arbeiðis at fáa betonsekkir út á ein flaka, sum lá inni at Jens Andreasens brúgv. Har er væl høgt upp fyrri brúna, og vóru tí lagdir stokkar út á flakan, fyrri at betonsekkirnir meiri ljóðliga kundu glíða niðuri á flakan. Menn vóru so stæddir niðuri á flakanum fyrri at taka ímóti, so hvørt sekkirnir komu, og leggja teir til rættis. Undir hesum arbeiðinum er tað, at vanlukkan hendur, í tí at ein stokkur er skákaður so mikið, at annar endin av betonsekkinum er farin útav, beint í tí hann er um at nerta við flakan, og stokkurin slær upp aftur í tí sama: sekkurin sleppur, og treffur við tí miklu ferð hann hevði, Karl Hansen, (Karl hjá Harald), undir vangan. Óll kunnu ætla, at hetta var ein dyggur snuddur. Maðurin lá

sum lík, hann var næstan deyður. Hann er lagdur inn á hospitalið, hvar hann við ongum víti og skilið og svárrari pinu hevur ligið um at andast í fleiri dagar.

Vónir um lív hava verið heldur dimmar, men eftir hvat við hava frætt, so hevur hann fingið skilið somikið aftur, at hann kennur fólk og roynir at siga eitt sindur. Læknin heldur hann nú vera komnan yvir tað versta.

Klakksvík.

Hjalmar Waag, kennari, var jarðaður í føðibygð sinari, Klakksvík, seinasta sunnudag.

Hetta var dapur dagur. Ikki bert Klakksvík byggd, har hann var borin og barnvaksin, og Vestmanna har hann hevði seinasta starv sítt, har hesin sorgarleikur byrjaði, ið her var at enda, vóru skryddar í sorg — allar Føroyar syrgdu, syrgdu so sáran, hin góðlyða mannin, hin vónrika kennaran, ið sakleysur og ósekur var á gágingin við hevnissótt. So tóðiga og so harðliga fjarðaðu tær ríku lívs-vónir út.

Nógv var komið fólk ið til jarðarferð hansara, nærri og fjarri frá. Kransargívan, ið send var til grov hansara, var sum ein blómu- og urtagarður á at líta.

Á gróvini helt próstin í eina megnarroðu um hesa lívs-lagnu, ið her var at enda. J.

Miðvágur.

Politiskur fundur

varð hildin her í Miðvági sjálvan nýggjársdag. Tað var lótingsmáður fyrri Vágar, Nr. Niclasen, ið fólđi trongd til at siga Miðvágum eitt sindur eitt tingstarvinum — og úrslitunum.

Hann talaði um mangt og mikið og greiddi har millum frá, hvussu væl hann hevði talað í spurninginum um jarðahvalin, og hvussu væl hann hevði varð hesu eldgömlu órættvisu rættindini. Men í ár var tó einki endaligt avgjort um, hvussu verða skuldi við jarðahvalinum. Tað man koma fyrri tingið nakrar ferðir enn, tað er einki at ívast í.

Sjálvandi talaði harri Niclasen um mangt annað, ið lótingið hevði tikist við. Men úrslitið, ið hann eisini talaði um, hevði mest sum einki uppá seg.

Viðvíkjandi teim málum, ið frá Miðvági vóru borin inn á ting, so mundi tað helst vera ætlan hans ikki at nevna nakað um tæy. Tey vóru jú soleiðis úr hondum greidd, at tæy ikki væl toldi dagsskinið á nýggjárs-degi. Men tá ið hann var spurður, so var tað rimiligt, at hann svaraði. Men tað, ið hann her hevði at siga, var av tí slag, at tað vil minka væl um hansara veljaraflokk í Miðvági, um alt á lótingið skal greiðast soleiðis úr hondum, sum hesar sakir.

Kirkjubøfestini, ið er ein serstøk Miðvágssak, fór hann heldur lættliga um. Hann var av tí áskoðan, at báðir «festararnir», ið høvdu skrivað til tingið, ikki kundu vænta sær aðrar sømdir, enn tær vunnu. Hann hevði verið orðforari í hesari sak og hej úrslitið vera gott. (Undarligt, at hann ikki her talaði um sína stóðu til spurningin um at lata hesar menn fáa av prestagóðsgerðini. Bláðst.)

Skúlahús í Miðvági tyktist talarin heldur ikki at minnst á hesum fundi. Hann var av tí spurður, og tað hjálpti somikið uppá hansara minnið, at hann greiddi eitt sindur frá hesum eisini. Soleiðis at Miðvagar frætti, at lótingið hevði verið so beinasamt at játta teim 1800 krónur til at byggja skúlahús fyrri, hóast søkt var um 6 túsund og 200 krónur. Hann bað Miðvagar vera tolnar og heita aftur á tingið næsta ár.